Help!

HOE LEER IK MIJN KIND DENKVAARDIGHEDEN?

De HELP! FORMULE stimuleert de samenwerking tussen thuis en school. Met een katern in elk magazine en een bijbehorende ouderbrochure en ouderbijeenkomst.

In elk OUDERS & COO Magazine vindt u een speciaal katern. Met info en handige tips over vaardigheden die uw kind zowel thuis als op school goed van pas komen.

TEKST: GERDA VALSTAR (OUDERS & COO). BEELD: STUDIO BAJO

De katernen van OUDERS & COO Magazine 2013 richten zich specifiek op lees- en rekenvaardigheden!

Mmm, pannenkoeken!

Je zou het misschien niet zeggen, maar een activiteit als pannenkoeken bakken vergt behalve enige kracht en behendigheid ook heel wat denkvaardigheden. Ga maar na:

Snappen dat een pannenkoek wordt gemaakt van beslag, dat op zijn beurt weer bestaat uit meel, eieren en melk.

Bedenken wat je verder nodig hebt: schaal, litermaat, garde, lepel, koekenpan.

Plannen: hoeveel pannenkoeken eten we per persoon, hoeveel heb ik dus nodig, hoe laat moet ik beginnen als we om zo laat eten, hoe houd ik de pannenkoeken warm?

Nauwkeurig zijn: het recept goed lezen, afwegen, omkeren.

'Als-dan' relaties leggen: als het beslag te dik is dan moet er melk bij, als het vuur te hoog staat dan brandt de pannenkoek aan.

Concentreren: hoeveelheid beslag in de pan, vuur controleren, de pannenkoek netjes op de stapel laten glijden.

Tjonge, er moet veel. Toch lukt het de meeste kinderen uiteindelijk een goede pannenkoek te bakken. Maar elke ouder weet dat zoiets niet zonder begeleiding

Help!

HOE LEER IK MIJN KIND LEZEN DENKVAARDIGHEDEN?

gaat. Stap voor stap de handelingen in goede volgorde uitvoeren vergt nadenken, oefening, tijd en aandacht. Ouders die op zo'n manier thuis regelmatig de denkvaardigheden van hun kind thuis prikkelen, leggen een stevige basis voor de ontwikkeling. Want kunnen 'plannen', 'netjes werken' en 'doordenken' helpen enorm bij het leren op school.

'Ik kan alles leren!'

Het begint ermee dat u de moeite neemt om samen met uw kind aan de slag te gaan: nu tijd en moeite, later veel plezier. En ook dat u erin gelooft dat uw kind het allemaal kan leren. Dat laten zien begint al heel vroeg. Uw kind heeft uw liefdevolle stimulering en ondersteuning hard nodig. Hersenen groeien van liefde! Merkt u dat uw kind het leuk vindt om iets onder de knie te krijgen, besteed er aandacht aan. Dat bevordert het zelfvertrouwen: 'Ik kan alles leren'.
Handig is als uw kind de volgorde automatiseert: eerst goed kijken, dan denken, dan doen. Van nature zijn kinderen geneigd alles meteen te gaan doen. Soms is dat ook prima: leren door experimenteren, door vallen en opstaan. Maar soms geeft het meer bevrediging als je wat richtlijnen krijgt die tot betere resultaten leiden. Want na 3 aangebrande pannenkoeken houdt je kind het echt wel voor gezien.

Alarmknop 'uit'

Zodra je kinderen krijgt ben je gebrand op veiligheid: kruik niet te warm, traphekje dicht, medicijnen hoog in de kast... Maar voor het ontwikkelen van denkvaardigheden is er een ander soort veiligheid nodig. Namelijk de emotionele veiligheid van het weten dat je ouders onvoorwaardelijk van je houden en er geen onverwachte nare dingen gebeuren. Dan kun je als kind de alarmknop op 'uit' houden en je aandacht richten op het spelend ontdekken en oefenen van vaardigheden. Als je weet dat een foutje niet erg is, stout doen vergeven wordt, hulp vragen altijd mag en dat je ouders er altijd voor je zijn, dan kunnen je hersenen zich helemaal richten op de cognitieve (= verstandelijke) ontwikkeling.

Uitdaging

Daarvoor heb je natuurlijk nog wel het een en ander nodig aan uitdagend speelgoed, leesvoer, knutselmateriaal, ruimte en beweging. Kortom: een veilige leeromgeving waarin van alles te ontdekken, beleven en proberen valt. Maar zonder volwassenen die dingen in je gezichtsveld plaatsen, er een naam aan geven, je prijzen om je inzet en je helpen als iets niet lukt, kom je minder ver dan je eigenlijk kunt.
Maar let op: ouders die alles voordoen en het wel even voor hun kind regelen belemmeren de ontwikkeling. De boodschap is dan namelijk: 'Jij kunt het nog niet zelf'. Ouders die daarentegen het initiatief bij het kind laten, een oogje in het zeil houden en alleen ingrijpen wanneer dat nodig is, geven juist een gevoel van bekwaamheid.

Spelstrategieën

Soms is het lastig de balans te vinden tussen te weinig en te veel helpen. Een goede manier om de interactie in evenwicht te houden zijn spelletjes. Spelletjes hebben spelregels en daar moet je je allebei aan houden, zodat er genoeg initiatief bij het kind blijft liggen. Toch moet je ook hier je kind de tijd geven zijn eigen strategie te bepalen en het spel binnen de regels op een eigen manier te spelen.
Veel spelletjes zijn expres ontworpen om bepaalde denkvaardigheden te bevorderen. Ze hebben een aantrekkelijke vormgeving en spelen in op thema's die kinderen leuk vinden. Bovendien oefenen ze denkvaardigheden die van pas komen bij het schoolse leren. Denk aan Memory. In allerlei uitvoeringen te vinden: dieren, Dick Bruna- of Disneyfiguren, auto's, sport, bloemen. Behalve dat je er goed bij moet opletten en de kaartjes netjes moet neerleggen, doet het een beroep op denkvaardigen als vergelijken en ruimtelijke ordening. Maar ook logisch denken: je voordeel leren doen met foute of nog niet gedraaide kaartjes. Omdat kinderen beter in Memory zijn dan volwassenen, zorgt het ook nog eens voor bekwaamheidsgevoelens. Daarnaast bevorderen spelletjes sociale vaardigheden als op je beurt wachten en tegen mislukkingen kunnen. Allemaal kwaliteiten die bij het oplossen van problemen (ook bij schoolvraagstukken) bruikbaar zijn. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat je dan als je (niet expres!) van je kind verliest het goede voorbeeld geeft.

LEUKE SITES:
■ DENKSPELLENPARADIJS.NL ■ SLIMMERSPELEN.NL ■ DENKSPELLEN.BE ■ KINDERSPELLETJES.NL/DENKSPELLEN

MEER WETEN?
VOLG 6 ZATERDAGEN DE BASISCURSUS 'DENKSTIMULERING THUIS' BIJ STICHTING BEVORDERING COGNITIEVE ONTWIKKELING IN BODEGRAVEN.
KIJK OP: STIBCO.NL

DENKSTRATEGIEËN PRIKKELEN

- Bekende denkspelletjes: 'Zoek de 10 verschillen', 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet' en andere raadseltjes, Mikado, Sudoku, Domino, Memory, Rush Hour, Twister, Halli Galli en Kapla.
- Hang niet te snel de redder-in-nood uit. Geef uw kind de kans zelf na te denken over oplossingen. Ga desnoods op uw handen zitten, houd 10 tellen uw mond en wacht eens af.
- Toont uw kind tekenen van aangeleerde hulpeloosheid ('Ik weet het niet', 'Ik kan het niet') dan is het tijd om uw eigen 'begeleidingsvaardigheden' te veranderen. Ga er van uit dat uw kind het wél zelf kan en help hem op weg: 'Wat zie je?', 'Wat is dat?', 'Waar denk je dat het voor is?', 'Hoe denk je dat het werkt?'
- Maak duidelijk dat succeservaringen niet te danken zijn aan het toeval, maar aan de eigen inzet van uw kind.

NODIG OP SCHOOL

Denkstrategieën waar uw kind op school veel aan heeft: nauwkeurig waarnemen, de aandacht richten (wat is dit, uit welke onderdelen bestaat het), eerst denken (wat weet ik al/heb ik eerder gehad, waar lijkt dit op) en dan doen, vergelijken (wat is hetzelfde, wat is anders).
Als uw kind wat ouder wordt komt denken vanuit de andere kant om de hoek kijken: inschatten wat de strategie van de ander is om daar op vooruit te lopen. Soms moet je juist samenwerken om te winnen en ook dan moet je kunnen denken vanuit de ander om duidelijk te maken hoe je het beste samen op kunt trekken om het doel te bereiken.

Internetspelletjes

Er zijn allerlei denkspelletjes op internet te vinden. Ze kosten weinig of niets, in tegenstelling tot echte spelletjes in een doos. Nadelen:

- Je kind zit de hele tijd in dezelfde houding en verkeerde belasting van nek- en oogspieren ligt op de loer.
- Er komt heel wat onrustige reclame voorbij voordat je kunt spelen.
- Je speelt deze denkspelletjes in je eentje; er is geen interactie met ouders of vriendjes.
- Basisschoolkinderen zitten per dag al gauw zo'n 1,5 uur achter de computer.

Ouders van kinderen tot 12 jaar hebben nog grote invloed op de keuze van spelletjes die op de computer gespeeld worden. Vooral jonge kinderen vinden leerzame spelletjes erg leuk. Speel de spelletjes zelf ook, zodat u er een vorm van samen spelen van kunt maken of erover kunt praten. Stimuleer denkspelletjes en stel een tijdslimiet in.

'Echte' spellen

Het leuke van echte spellen is dat kinderen kunnen manoeuvreren en manipuleren met materialen in allerlei vormen en hoedanigheden:

- De onderdelen zijn vast te pakken en hebben verschillende eigenschappen: plat, rond, hoekig, transparant, zwaar of licht. Er zitten bewegende delen aan, de stukjes passen al dan niet in of op elkaar. Het spel is van hout, karton of kunststof in leuke kleuren.
- Je kunt er mee passen en meten, stapelen, bouwen, schuiven, puzzelen.
- Spelonderdelen zijn er in allerlei varianten: poppetjes, fiches, kaartjes, dobbelstenen met stippen of kleuren of plaatjes, pionnen, balletjes, blokjes, schijfjes, insteekfiguren...
- Daarmee worden behalve de motoriek ook denkvaardigheden gestimuleerd als vergelijken, patroonherkenning, ruimtelijke inzicht, logisch denken, selecteren en elimineren, analyseren en combineren van eigenschappen en relaties leggen.
- Omdat de uitvoering en spelregels telkens verschillen kan er overdracht plaatsvinden naar andere situaties. Juist bij het samen spelen liggen daar kansen voor ouders: 'Hebben we dat eerder gedaan?', 'Waar kom je dat nog meer tegen?', 'Hoe heb je dat de vorige keer opgelost?'
- Kinderen krijgen tijdens het spelen de kans hun eigen strategieën te testen om het binnen de gestelde regels zo goed mogelijk te doen. Dan is het ook leuk om het op te nemen tegen je vriend(innet)jes.

OUDERS & COO KAN OP UW SCHOOL DE BOEIENDE OUDERBIJEENKOMST 'DENKVAARDIGHEDEN' VERZORGEN. OVER HOE OUDERS THUIS SPELENDERWIJS DENKSTRATEGIEËN KUNNEN STIMULEREN DIE HET LEREN OP SCHOOL VERGEMAKKELIJKEN.
ZIE OUDERS.NET

Help!

HOE LEER IK MIJN KIND LEZEN DENKVAARDIGHEDEN?

ALS OUDER OF SCHOOL AANGESLOTEN BIJ OUDERS & COO? LOG IN VIA DE OUDER LOGIN OF SCHOOL LOGIN OP OUDERS.NET EN DOWNLOAD GRATIS HELP! BROCHURES. BIJVOORBEELD OVER CONCENTREREN, DOORZETTINGSVERMOGEN, PLANNEN OF SAMENWERKEN.
INLOGGEGEVENS KWIJT OF OOK AANSLUITEN: MAIL NAAR INFO@OUDERS.NET OF BEL 0343 513434.

En verder?

Naast spelletjes doen kunt u uw kind in de opvoedpraktijk van alledag op veel manieren denkvaardiger maken. Hierbij 5 aandachtspunten*:

1. Help focussen Leer uw kind goed te kijken en bewust zijn aandacht ergens op te richten: 'Kijk eens tussen al die soorten of je ook de schelpjespasta ziet liggen', 'Komt er een auto aan van links, van rechts?' Denken begint met eerst alle gegevens goed in je opnemen. Dat geldt ook voor ouders: focus op uw kind en zie wat hij bedoelt.

2. Geef betekenis Geef uw kind de kans te ontdekken wat waardevol is en kwaliteit heeft door zelf enthousiast te zijn over bijvoorbeeld de mooie vormgeving van een spelletje, over hoe leuk het is om het samen te spelen. Als iets geen betekenis heeft voor uw kind zal hij zich er verder niet in verdiepen.

3. Stimuleer doordenken Vraag door naar de werkelijkheid/de reden achter wat je ziet. 'De plant hangt slap, hoe zou dat komen?', Iemand komt kletsnat binnen: 'Wat is er gebeurd?', 'Soms zie je de zon en de maan tegelijk; hoe kan dat?', 'Gisteren hadden we een groot strand en nu maar een smal strookje; hoe is dat mogelijk?' Onzichtbare oorzaak, zichtbaar gevolg. Denkvaardigheden: veronderstellingen maken en logisch nadenken.

4. Creëer bekwaamheidsgevoel Kinderen zijn succesverslaafd. Ze willen herhalen wat ze goed kunnen. De uitdaging is om een opgave telkens een klein stapje ingewikkelder aan te bieden, zodat uw kind kan voortbouwen op het bestaande en net genoeg uitdaging heeft om het spannend te houden. Maar ook zelf kan zien hoe het na een foutje wèl moet, zodat het zijn strategie aan kan passen en voor een eigen succeservaring kan zorgen. Goed kijken en vergelijken, relaties leggen en conclusies trekken.

5. Reguleer gedrag Wie gaat er mee zwemmen? Je zoon zit al in de auto. 'Zeg, denk eens even na. Heb je alles bij je?' 'Huh?' 'Wat heb je nodig om te gaan zwemmen?' 'O ja: badtas, zwembroek, handdoek, geld, shampoo, kam...' Eerst denken, dan doen.

*BRON: GROEIEN DOE JE SAMEN, E. VAN DOORN

WAT ZIJN DENKVAARDIGHEDEN?

- Waarnemen en analyseren
- Nauwkeurig zijn
- Ruimtelijke) relaties leggen
- Gegevens verzamelen
- Systematisch zoeken
- Etiketteren: alles een naam geven
- Vergelijken
- Selecteren en elimineren
- Tijdsoriëntatie
- Classificeren
- Plannen
- Veronderstellingen maken
- Logisch denken
- Verbreden

BRON: E. VAN DOORN, STIBCO